

بنام خدا

پیام رئیس هیئت مدیره انجمن فیزیک پزشکی ایران به مناسبت «روز جهانی فیزیک پزشکی» (۱۶ آبان ماه ۱۴۰۲)

هفتم نوامبر (۱۶ آبان ماه) مصادف است با «روز جهانی فیزیک پزشکی»، که امسال همزمان است با شصتمین سالگرد تاسیس «سازمان جهانی فیزیک پزشکی» (IOMP). شعار امسال روز جهانی فیزیک پزشکی «Standing on the shoulders of giants» می باشد. این اصطلاح معروف و تاریخی حاکی از آن است که می توان دوردست را دید در صورتی که از ارتفاع («ایستاده بر دوش غول ها») نگاه کنید. انتخاب این شعار توسط IOMP در شصتمین سالگرد تاسیس آن سازمان بر نقش سازنده پیشگامان و پیشکسوتان این رشته در محقق ساختن پیشرفت ها و موفقیت های امروزه تاکید می نماید. در پوستر منتشر شده در این خصوص، به عنوان مثال هایی از آن آینده سازان بزرگ، از کاشفین اشعه ایکس و رادیواکتیویته و مخترعین دستگاه های پرتودرمانی سرطان، پراش اشعه ایکس، سی تی اسکن و ام آر آی یاد شده است.

طی یکی دو دهه اخیر در حوزه سلامت کشور عزیز ما تکنولوژی های پیشرفته ای راه اندازی شده و به بیماران خدمت رسانی کرده است. این امر باعث شده که عقب ماندگی های چند دهه ای نسبت به پیشرفته ترین مراکز جهان بطور قابل توجهی کاهش یابد. شاید برای جوانانی که در سال های اخیر وارد دوره های آموزشی یا مراکز تشخیصی یا درمانی شده اند این دید اشتباه به وجود آید که از دیرباز در مراکز ما به عنوان مثال PET-CT، IMRT، IGRT، یا تکنیک های پیشرفته MRI وجود داشته است. این در حالی است که تلاش های سازنده نسل های قبلی متخصصین و ادامه آن توسط نسل جدید، به ویژه با همت همکاران محترم فیزیسیست به عنوان مهره هایی کلیدی در تیم های مربوطه در مراکز تشخیصی، درمانی، آموزشی و پژوهشی در حیطه هایی که آنها فعالیت می نمایند، مسیر را برای راه اندازی روش های نوین هموار کرده است. آنچه مسلم است این است که قدرشناسی از پیشکسوتانی که عمر خود را در راستای ایجاد شالوده ای مستحکم برای پیشرفت های امروزه سپری نموده اند تناقضی با ایجاد فرصت برای جوانانی که آینده را می سازند، ندارد. بلکه به نظر می رسد رسیدن به یک موازنه سالم و بهینه در این امر، یکی از موارد مهم در راستای موفقیت جامعه علمی ما و ایفای نقش شایسته آن باشد.

لذا از اساتید، همکاران و دانشجویان محترم در گروه های آموزشی و مراکز تشخیصی و درمانی دعوت به عمل می آید تا ضمن برگزاری مراسم بزرگداشت روز جهانی فیزیک پزشکی در سراسر کشور و اطلاع رسانی شایسته آن و نقش «فیزیسیست پزشکی» به سایر متخصصین و عموم جامعه، از خدمات ارزشمند پیشکسوتان ارجمند فیزیک پزشکی در مرکز خود قدردانی نموده و در کنار آن، با قدرشناسی از تلاش های نیروهای جوان تر، آنها را تشویق نمایند.

جهت معرفی خلاصه علم و حرفه فیزیک پزشکی شایان ذکر است، فیزیک پزشکی یکی از زیرمجموعه های تخصصی فیزیک کاربردی است که در آن اصول و روش های فیزیک، تجهیزات و نرم افزارها در زیرشاخه های مختلفی مانند تصویربرداری پزشکی، پرتودرمانی سرطان، پزشکی هسته ای، زیست شناسی و حفاظت پرتوی، نانوتکنولوژی، نور و لیزر، فناوری اطلاعات و داده ها، الکترومغناطیس و برخی زمینه های دیگر توسعه یافته و بکار گرفته می شود. فیزیسیست های پزشکی، که باید دارای مدرک دکترای تخصصی (PhD) یا کارشناسی ارشد باشند، در مراکز مختلف خدمات علمی و تخصصی متنوع و ارزشمندی را ارائه می دهند. به عنوان مثال:

- طراحی و راه اندازی تجهیزات و روش های نوین درمانی (در پرتودرمانی سرطان، ...)، تصویربرداری تشخیصی بیماری ها (اسکن ها و غیره) و امثال آن

- انجام پژوهش های بنیادی و کاربردی در دانشگاه ها و صنایع در خصوص اثرات انواع اشعه ها و امواج، حفاظت در برابر آن ها و بهره برداری از پرتوها

- ایفای نقش علمی و کاربردی در مراکز پرتوتشخیصی، پرتودرمانی و دانش بنیان در کنار پزشکان، کارشناسان و مهندسیین مربوطه و نظارت بر استفاده بهینه از روش ها و تجهیزات پرتوی در تشخیص و درمان

- مسئولیت حفاظت از بیماران، کارکنان و عموم جامعه در برابر اشعه های زیان بار از ابتدای طراحی هر مرکز و طی زمان بهره برداری

- ارائه آموزش تخصصی (به عنوان عضو هیئت علمی دانشگاه) در دوره های تحصیلات تکمیلی زیرمجموعه فیزیک پزشکی، دستیاری پزشکی تخصص های رادیوآنکولوژی، رادیولوژی و پزشکی هسته ای، و دوره های کارشناسی رادیولوژی، پرتودرمانی و پزشکی هسته ای، علاوه بر تدریس عمومی اصول فیزیکی و کاربرد تجهیزات به دانشجویان رشته های دیگر مانند پزشکی، دندان پزشکی، داروسازی، پرستاری و غیره.

علیرغم این فعالیت ها، نیاز به افزایش میزان آگاهی شهروندان جامعه ما و حتی متخصصین حوزه سلامت از معنا و نقش «فیزیسیست پزشکی» هنوز حس می شود.

در پایان، به مناسبت روز جهانی فیزیک پزشکی، از طرف اعضای محترم هیئت مدیره انجمن فیزیک پزشکی ایران، از خدمات فداکارانه و پر افتخار اساتید، دانش آموختگان و دانشجویان گرامی این علم و حرفه تقدیر و سپاسگزاری می نمایم. همچنین روز جهانی رادیولوژی (۱۷ آبان ماه) را خدمت اساتید، پرسنل، دستیاران و دانشجویان ارجمند این عرصه تبریک عرض می کنم.

با آرزوی توفیق روزافزون،

دکتر محمد امین مصلح شیرازی

رئیس هیئت مدیره انجمن علمی فیزیک پزشکی ایران

آبان ۱۴۰۲